

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis In Qvatuor Partes Distributæ Pars ...

In qua de Virtutibus in Communi, & Theologicis, Fide, Spe & Charitate, nec
non Virtutibus Cardinalibus, præsertim Justitia & Jure, ac Religione
ceterisq[ue] annexis, & Vitiis Oppositis in particulari breviter & dilucidè
tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1663

§. II. De Vsufructu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72941](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72941)

etiam nonnullis casibus traditio non requiritur. Sic enim sine ea in beneficiis sufficit collatio & acceptatio, c. Si tibi absenti, de Prebendis in 6. In hereditate per testamentum vel ab intestato obviente sufficit, ut adeatur hereditas; quod fit, dum verbo vel facto acceptatur, quo facto, etiam legatarius fit mox dominus sui legati. In donatione ad pias causas similiter non requiritur traditio; prout hæc & alia ex jure colligit Lessius l. 2. c. 3. sub. 3. n. 16.

§. II.

De Usufructu.

28. Quid ususfructus.

Ususfructus (ut habetur Instit. de Usufructu) est jus alienis rebus utendi, fruendi, salva rerum substantia. Quare non solum usum rei ad propriam commoditatem seu necessitatem involvit, sed etiam jus fruendi, id est, fructus ex re percipiendi, de iisque disponendi etiam ad proprium questum seu utilitatem.

Quid nomine usufructus censetur.

Fructuum autem nomine censetur, quidquid ex re nascitur & percipitur, iterumque renascitur, ut percipiatur. Prout in homine sunt operæ, L. hominis ff. de operis servorum. Idem est de jumentis. In grege, lana, pilus, lac, ferus: in fundo scennum, setes, virgulta, & arbores seu silvæ cæduæ, quæ scilicet succidi & renasci solent (ut patet L. Silva 30. ff. de Verb. Signific.) adeoque annis consuetis cædi & vendi ab usufructuario possunt L. 9. ff. de Usufructu & quemadm.

29. Arbores fructifera non computantur in fructu.

Arbores fructifera non computantur in fructu; sed nec generatim omnes infructifera, quæ tatum ad opera fabrilia destinantur. Grandiores etiam cædere non potest usufructuarius; ut colligitur ex L. 11. c. 19. ff. de Usufructu & quemadm. & in Belgio judicatum refert Christianus apud Zypaum Tit. de Usufructu, & commendant Consuetudines Lovanienles & Antverpienles apud Valerium Ancoram id addit.

Quid censendum de infructifera grandioribus.

ad Zoëzium in Instit. de Usufructu n. 1. De mortuas tamen accipit usufructuarius, & novas substituit; non vi ventorum ejectas, quæ cedunt proprietario. Aufert tamen ille si aliunde ligna non suppetant, quantum sufficiat usui villæ, servato semper priori usu patris familias. Quædam etiam silvæ sic habentur, ut non sint regulariter cæduæ, sed quot annis majores aliquot arbores; circa quas fructuarius poterit servare modum consuetum juxta Zypaum supra, qui addit Beneficiarios quoque instar fructuarius grandes arbores succidere non posse: si tamen sine accretione inutiliter senescerent, succisione subducendas esse periculis bellicis aliisque casibus, pretio in utilitatem Ecclesiæ, non in usum Beneficiarius converso.

Quid sit at Beneficia via quoad hoc.

Ad fundi fructus spectant etiam redditus aucupiorum, venaticum & piscationum L. 9. ff. de Usufructu & quemadm.

Denique sunt fructus, qui dicuntur civiles, uti pensiones reddituum, ædium, navium aliarumque rerum locatarum. Generaliter igitur omnis fructus rei ad eum, usufructuarius, pertinet, l. 7. ff. eod.

Porro usufructuarius hoc ipso quo fructus naturales colligit seu percipit (quod fit, dum eos solo separat L. 13. in princip. ff. Quibus modis usufructus. & c. Videri potest Zoëzium in D. Tit. n. 14.) fit eorum dominus, colque transmittit ad heredes; aliàs etsi maturi sint, eo moriente, aut finito tempore usufructus, cedunt proprietario fundi; cui adhuc adherentes censentur cum eo quid unum. Ita habetur Instit. de rerum divis. §. 36. l. 1. c. 1. Quamvis heres expensas insumptas possit juxta Pecknum l. 5. de Testam. conjugum c. 24. in fine. repetere à proprietario. In pensione civili v. g. mercede operarum locatarum servi, pro rata temporis fit divisio L. 25. & 26. ff. de Usufructu & quemadm. Quod circa fructus beneficiorum tamquam præmia servitii præstiti etiam faciendum censet Zypaus supra allegans decretum Synodi Antverpiensis 1609. Tit. 18. c. ult.

30. Fructuarius est dominus fructuum hoc ipso, quo colligit; non adhuc pensionem.

Quia verò requiritur, ut salva maneat substantia rei, idcirco usufructus non constituitur proprie in rebus usu consumptibilibus. Instit. de Usufructu, neque potest res à fructuario destrui, sed debet ab eo instar patrisfamilias conservari. Immo requiritur præstatio cautionis idoneæ hac de re Instit. de Usufructu, si nimirum exigatur. Eam tamen dominus seu heres potest remittere: tamen si testatorem non posse relinquere usufructum cum conditione, ne heres exigat cautionem ab usufructuario, tradat Zoëzium in D. Tit. Instit. n. 9.

31. Usufructus proprie in rebus usu non consumptibilibus constituitur. Quis requiratur cautio.

Unde usufructuarius tenetur domum aequaliter reparare, gregem, vineam, pomarium &c. (quæ censentur quid perpetuum) substituendo alia in locum animalis, vitis, aut arboris emortuæ vel inutilis redditæ servare; sic ut quod substitutum est, fiat statim proprietarii, alterum verò fructuarii. Si tempestate, aut simili casu fortuito, grex ejulve magna pars, domus &c. pereat, nil substituendum est. Idem est, si usufructus sit unius v. g. animalis, aut singulorum capitum, & citra fructuarii culpam pereant: nam substitutio hujusmodi non censetur habere longam durationem. Quæ omnia jure statuta sunt.

32. Ad que in super fructuarius tenentur.

Acquiritur usufructus, sive ex lege, prout competit patri in peculium adventitium filii, sive ex testamento, donatione, aliave pactio.

Quibus modis acquiratur usufructus.

Amittitur usufructus primò morte usufructuarii, sive naturali, sive civili; quæ, jure saltem communi, non habet locum, quantum ad hunc effectum, in professione religio-

33. Quibus modis amittatur.

Non extinguitur per professionem religiosam.

religiosa; adeo ut usufructus non censetur extinctus, sed ad profecti vitam cedat monasterio capaci successione; non proprietario, juxta Glossam, Bartolum & communem, ut refert & sequitur Navarrus Comment. 2. de Regular. n. 38. Secundo amittitur cessione domino facta; qui modus dicitur consolidatio, veluti solidans dominium accessione usufructus. Tertio cessat, si proprietatis detur usufructuario. Quarto si res pereant. Quinto lapsu temporis, pro quo concessus erat, aut cessante conditione, quae erat adjecta. Sexto praescriptione bonae fidei. Videri possunt Juris consulti in Instit. Tit. de Usufruct. & in ff. Quibus modis Usufruct. L. si in c. 3. dub. 5.

vito omnino non suffragatur persona personae alienae subijcitur. Si autem servitus à re aliena debeatur immediate personae, dicitur mixta: qualis est usufructus, usus, habitatio: quae etiam saepe à Juristis servitutes personales simpliciter vocantur, tamquam immediate personam respicientes. Earum servitutum causa, non secus quam realium, competunt in rem actiones (quae vocantur confessoriae, eisque oppositae dicuntur negatoriae) Instit. de Action. §. 3. Aque si agat.

Alia Mixta, quae est simpliciter Personales vocantur.

§. III.

De Usu, Habitatione, Servitutibus, Pignore & Hypotheca.

34. Quis usus, & qui differat ab usufructu.

U Sus communiter à Doctoribus definitur jus utendi rebus alienis, salva earum substantia, differt ab usufructu, quod in hoc sit plus juris, ut traditur Instit. de Usu & Habitat. Nam usufructus non potest fructus percipere, adeoque non potest (quod alioquin ad fructum seu fructus spectaret) se re questum facere, eamve alteri vendere, locare, gratis concedere, sed tantum re uti ad suam suorumque necessitatem. Unde usum v. g. aedium habens, ipse tantum habitare potest, non exclusam tamen conjuge, liberis, familia. Iisdem vero modis, quibus usufructus constituitur & finitur usus. Vide plura, quae habentur Instit. de Usu & Habitat.

Amittitur si idem modis quibus usufructus.

35. Et affinis habitatio quid.

U sui valde affinis est habitatio, adeo ut Veteres aliqui esse usum voluerint, donec L. cum antiquitas 13. Cod. de Usufructu aliud fuit declaratum. Habitatio itaque est jus habitandi in aedibus alienis, salva earum substantia. Est usu & usufructu strictior, cum tantum versetur circa aedes; in hoc tamen usu ipso largior, quod habitacionem obtinenti hodie liceat non solum aedes ipsam inhabitare, sed etiam aliis eocare instar usufructuarii L. cit.

In quo ab usu differat.

36. Quis servitutum nominum generatim intelligatur.

Servitus generatim est subjectio, qua res aliena tibi tuique rebus servire cōstringitur. Servire enim rem dicimus, quoties Dominus in ea aliquid pati vel non facere cogitur causa commodi alterius L. Quoties 15. ff. de Servitutibus. Unde obligatio, qua mancipium domino suo obsequi tenetur, non est servitus propria: Dominus enim utitur eo tamquam re sua. Sicut etiam non dicitur servitus, usufructus, quem dominus ex proprio praedio percipit. Si quis autem ex contractu vel ultima voluntate obligetur alteri cedere quadam obsequia à proprio mancipio praestanda, erit servitus mese personalis, qua mancipium ser-

Alia meye Personales.

Servitutes denique quibus res serviunt immediate rebus, mediate solum personis, dicuntur reales, vel stylo juris servitutes praediorum, & censentur simpliciter nomine generico servitutum, eo videlicet ad speciem contracto. Unde Instit. de Usu & Habitat. fusc servitutes contra usufructum, usum & habitationem distinguuntur. Describitur communiter post Bartolum in L. 1. ff. de Servitut. hujusmodi servitus jus quoddam praedio inherens, utilitatem ejus adaugens, & alterius libertatem diminuens. Quam definitionem fusc defendit Zoerus in l. 8. Digest. Tit. 1.

37. Alia Reales seu Praedia, sum, quae simpliciter servitutes vocantur.

Dividitur haec servitus ratione diversitatis praediorum, quibus debetur, in Urbanam & Rusticam. Praedium urbanum in jure vocatur omne habitaculum, etiam in villa situm, & hortus annexus causa amoenitatis. Rusticum, quodvis aliud, ut horreum, stabulum, ager. Servitutes igitur Urbanae sunt, v. g. ut aedes tuae non possint altius atolli, ne officiant vicini luminibus, ut in parietem tuum possit immitti tignum, veluti trabs, aut quid hujusmodi, à vicino. Rusticae, ut liceat tibi per fundum alterius ire ad tuum, vel jumentum agere, vel aquam ducere, & similia: quae optimè explicantur Instit. de Servitut. Et Lib. 8. Digest. Tit. 1. 2. 3. 4. qui sunt de Servitutibus. Videri etiam possunt Jurisperiti in D. Tit.

38. Ex his aliis sunt Urbanae, aliis Rusticae.

Extinguitur servitus confusione, si scilicet utriusque praedii idem fiat dominus: quia res sic nemini servit. Item lapsu temporis vel conditionis adjectae. Praeterea longo non usu: sic tamen ut in praediis urbanis praerquiratur contrarium factum domino fundi servientis L. Haec autem 6. & L. Servitus 30. ff. de Servitut. Praed. Urban.

Quae praedia Urbana, quae Rustica, quae servitutes serviantur.

Inter juris species etiam statui solet hypotheca seu pignus. Quae nomina saepe confunduntur: etiam interdum & proprie distinguantur (sic tamen, ut nil interest quantum ad actionem hypothecariam) ut pignus sit rei mobilis à pugno dictum, quod res manu vel in manum tradatur, hypotheca vero rei immobilis, quae nuda conventionione obligatur creditori. Quamvis haec differentia non sit perpetua: cum etiam ex nuda conventionione pignus constituatur L. Si igitur 1. ff. de pignorat. act. Et L. Justo 44. §. Non mutat ff. de Vsupat. & Vsupat. id. que cum actione hypothecaria contra quemli-

39. Quis pignus, quid Hypotheca.

Quomodo corretur.